

TÜRK LEHÇELERİNİN TASNİFİ

* Kelime içi veya kelime sonu /d/ sesinin durumuna göre. Sembol kelime “ayak”.

1. (r) Grubu

ura = Çuvaş Türkçesi

2. (h) Grubu

hadak = Halaç Türkçesi

3. (t) Grubu

atah = Yakut Türkçesi

4. (d) Grubu

adak = Tuva Türkçesi

5. (z) Grubu

azak = Hakas Türkçesi, Çulım Türkçesi, Şor Türkçesi, Füyü Türkçesi, Sarı Uygur Türkçesi

*Bu grup kendi içinde üç alt gruba ayrılmaktadır:

- 1. Hakas [azak - tağlığ - çazıl] grubu
- 2. Çulım-Şor [azak - tağlığ - çajıl] grubu
- 3. Sarı Uygur-Füyü [azak - tağlığ - yasıl] grubu

6. (y) Grubu

ayak = Altay Türkçesi, Kazak Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Tatar Türkçesi, Başkurt Türkçesi, Karakalpak Türkçesi, Nogay Türkçesi, Kumuk Türkçesi, Karayım Türkçesi, Karaçay-Balkar Türkçesi, Kırım Türkçesi, Özbek Türkçesi, Uygur Türkçesi, Salar Türkçesi, Türkmen Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Gagavuz Türkçesi ve Türkiye Türkçesi.

* Bu grup /-ağ/ ve /-ığ/ ses gruplarının durumuna göre kendi içinde yedi alt gruba ayrılabilir. Sembol kelime “dağlı”:

- 1. ayak-tağlığ (Kuzey Altay Türkçesi)
- 2. ayak-tûlu (Güney Altay Türkçesi)
- 3. ayak-tôlû (Kırgız Türkçesi)
- 4. ayak-tavlı (Kazak Türkçesi, Tatar Türkçesi, Başkurt Türkçesi, Karakalpak Türkçesi, Nogay Türkçesi, Kumuk Türkçesi, Karayım Türkçesi, Karaçay-Balkar Türkçesi, Kırım Türkçesi)
- 5. ayak-tağlık (Özbek Türkçesi, Uygur Türkçesi)
- 6. ayak-tağlı (Salar Türkçesi)
- 7. ayak-dağlı (Türkmen Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Gagavuz Türkçesi, Türkiye Türkçesi).

* Ayrıca (y) Grubu kelime başı /t-/ sesinin durumuna göre iki alt gruba da ayrılabilir:

- 1. **Doğu Türkçesi Lehçeleri [t- Grubu]** = (Altay Türkçesi, Kazak Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Tatar Türkçesi, Başkurt Türkçesi, Karakalpak Türkçesi, Nogay Türkçesi, Kumuk Türkçesi, Karayım Türkçesi, Karaçay-Balkar Türkçesi, Kırım Türkçesi, Özbek Türkçesi, Uygur Türkçesi, Salar Türkçesi).
- 2. **Batı Türkçesi Lehçeleri [d- Grubu]** = (Türkmen Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Gagavuz Türkçesi ve Türkiye Türkçesi)

Prof. Dr. Süleyman EFENDİOĞLU